

Strategisch onderzoek erkende natuureservaten

Onderzoek subsidiemogelijkheden en prioritering aankoopsubsidies

Subsidiëring van natuureservaten heeft onmiskenbaar bijgedragen aan het behoud en de versterking van zeldzame natuurwaarden in Vlaanderen. De vaak scherpe contrasten tussen gebieden die een gericht natuurbeheer kennen en gebieden met een andere hoofdfunctie bevestigen het belang van reservaatbeheer. Ook het belang en de rol van NGO's en hun expertise in dergelijk reservaatbeheer is duidelijk.

Traditioneel werd zowel de aankoop als het beheer van gronden door erkende terreinbeherende natuurverenigingen gesubsidieerd. De aankoopsubsidie varieert naargelang de gewestplanbestemming van de percelen en het al dan niet gelegen zijn in een speciale beschermingszone. De beheersubsidie is afhankelijk van het natuurtype dat wordt beheerd. Er zijn echter enkele contextfactoren die ertoe hebben aangezet stil te staan bij de manier waarop het subsidiesysteem vandaag werkt. Enerzijds dwingt de versnippering van natuurwaarden in Vlaanderen tot het gericht inzetten van subsidies in functie van het realiseren van een sterkere natuurkernstructuur. De ontwikkeling van grotere en meer aaneengesloten reservaten kan op termijn ook leiden tot een efficiëntere inzet van beheersubsidies. Anderzijds is actualisatie van het systeem noodzakelijk.

De volledige opdracht omvatte twee deelopdrachten:

- Deelopdracht 1: Het formuleren van verbetervoorstellen voor het huidige subsidiesysteem, via enerzijds een vergelijkend onderzoek naar subsidiemogelijkheden voor NGO's in functie van natuurbehoud in omliggende regio's en anderzijds het uitvoeren van een diepte-interview bij de 3 terreinbeherende verenigingen: Natuurpunt, Limburgs Landschap en vzw Durme;
- Deelopdracht 2: De opmaak van een concept kader voor de prioritering van de inzet van aankoopsubsidies voor terreinbeherende verenigingen.

vuursalamander

natuurparken Nordrhein-Westfalen

Met deze studieopdracht gaf Antea Group ondersteuning aan een denkoefening die samen met het Agentschap voor Natuur en Bos en de terreinbeherende verenigingen werd opgezet om het subsidiesysteem "erkende natuureservaten" naar de toekomst toe efficiënter in te zetten.

Strategisch onderzoek erkende natuureservaten

Op basis van beide deelopdrachten werden beleidsaanbevelingen geformuleerd voor het ANB.

Deelopdracht 1: voorstellen tot verbetering van het huidige subsidiesysteem

Via een internetenquête werd een overzicht gemaakt van verschillende soorten subsidiesystemen die toegepast worden in de ons omliggende regio's en werd nagegaan welke leerpunten hieruit geformuleerd kunnen worden voor Vlaanderen. Meer bepaald werd nagegaan hoe het subsidiëren van natuurbeheer door NGO's gebeurt in Nederland, Engeland, Wallonië, Duitsland (Nord-Rhein Westfalen), Luxemburg en Frankrijk. Via diepte-interviews bij Natuurpunt, vzw Durme en Limburgs Landschap, werd vervolgens nagegaan wat de belangrijkste knelpunten en verbetermogelijkheden zijn van het huidige subsidiesysteem in Vlaanderen. Resultaten werden telkens tussentijds teruggekoppeld tijdens een stuurgroepvergadering.

Deelopdracht 2: gebiedsgerichte prioritering van aankoopsubsidies

In de tweede deelopdracht, werden op basis van de resultaten van de enquêtes en de diepte-interviews een aantal voorstellen geformuleerd in functie van een meer gebiedsgerichte prioritering van aankoopsubsidies. De belangrijkste knelpunten van het huidige systeem werden hiertoe in kaart gebracht.

Het voorgestelde afwegingskader vertrekt vanuit de meerwaarde van een aankoop in de realisatie van een aantal natuurdoelstellingen en stelt een aantal criteria voor die zouden kunnen toegepast worden om het subsidiepercentage bij aankoop meer doelgericht te bepalen.

Beleidsaanbevelingen

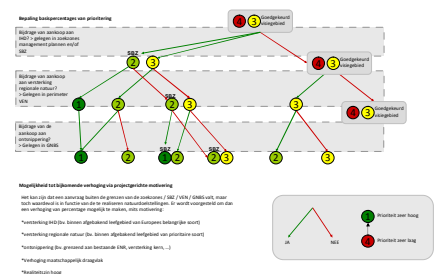
De studie eindigt met een aantal beleidsaanbevelingen en vat de belangrijkste conclusies van de denkoefening samen. Deze hebben voornamelijk betrekking op administratieve vereenvoudiging, een realistische inschatting van effectieve en potentiële natuurwaarden, actualisatie van prijsnormen, en behoud van voldoende flexibiliteit in het systeem.

opdrachtgever | Agentschap voor Natuur en Bos

referent | Jeroen Bot

opdrachthouder | Antea Group

studieperiode | 2012-2013

voorstel prioriteringskader